

Liberpensulo

Oficiala Gazeto de la Internacia Ligo de Liberpensuloj

Estraro de Internacia Ligo de Liberpensuloj: Prezidanto: C. F. Everts, Alb. Cuyt-Str. 169, Amsterdam (Holando). Vicprezidanto: Gustav Weigel, Bodenbach-Peiperz 14 (Ĉekoslovakio). Sekretario: Kurt Hubricht (Adreso: vidu apude). Kunsidanto: M. Bartsch, Lochmannstrasse 4, Leipzig-Stötteritz (Germanio). Landrepresentantoj: Adresojn vidu sur lasta paĝo.

Sekretariejo: Kurt Hubricht
Marianenstrasse 22, I.
Leipzig-Neustadt (Germ.)
Poŝtĉeka
numero: 43808 Leipzig

Por membroj senpage. La kotizo por la Ligo estas laŭ plaĉo, sed minimume gmk. 2.— aŭ sama valoro. Manuskriptojn bonvolu sendi al la gazetkomitato. Adreso: S-ino T. Sujadinova, 3 Fonthill Road, London N 4 (Anglio).
Represo de artikoloj permesata nur se oni citas la nomon de nia gazeto. Sendu du pruvekzemplerojn.

LA NOVA JARO

Al ĉiuj niaj membroj ni deziras feliĉan kaj prosperan novjaron.

Konsiderante, kion atingis aro de aktivuloj de nia Ligo, dum tia nelonga ekzisto, ni estas fieraj. Sen mono, sen scio, sen sperto, ni eliris en la maron de superstiĉoj kaj antaŭjuĝoj por ponti la homojn kun libera penso. La plej multo de liberpensuloj kaj niaj membroj pensas, ke jam ne necesas ke ili plu klopodu, ĉar fortoj, kiuj nun movas la vivon, forbalaos el ekzisto la organizitan religion. Same pensis edukita Romano en la unua jarcento de kristanismo. Ĉu li povis imagi, ke kolekto de plej sensencaj superstiĉoj formos poste la nunan kristanisman, kaj ke ĝi povas minaci la civilizon pri kiu li estis fiera. Sed venis tempo kiam la roma civilizo troviĝis en rubaĵujo, kaj la superstiĉo degradis intelekton. Same okazis en Hispanio, kie la malalta kristana kulturo inundis la altan maŭran kulturon kaj ekstermis ĉiun postsignon de ĝi ĝis hodiaŭ. Ne dormu. Intelektulo hodiaŭ denove estas minacata de malalta kristana kulturo. Hodiaŭ la plej noblaj homoj kaj altaj intelektuloj estas ekster eklezioj, nur mezgraduloj restas en ili. Ĉi tiuj mezuloj patronas diversajn religiajn fakirojn kaj nesciajn trompulojn. Ni estas nun en pozicio paralela al Romo en tagoj de ĝia velko. La katolikoj per sia unga mano (g)rabas ĉie la influajn poziciojn. La kristanoj enŝovigas en la lernejojn kaj kaptas la cerbojn de estonteco. La amaso nescia estas superstiĉa, kaj la kristanoj tion ekspluatas en sia intereso.

Ĉe flanko de liberpensuloj ni vidas indiferecon, kie devus esti batalo por protekti nian heredaĵon. Indiferecento

estas la plej granda malamiko, kiun la idealistoj renkontas sur sia vojo. Sed ĝi estas la plej bona amiko de obskurantismo.

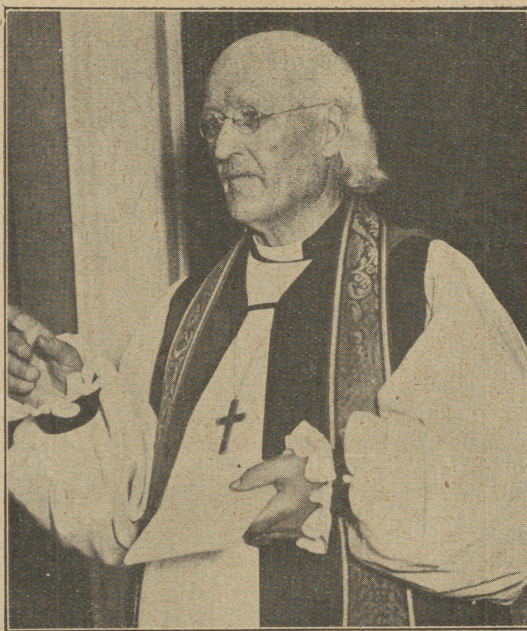
Viroj kaj virinoj en batalampon! Por triumfo de ideoj. Ĉu vi jam ne estas standardportantoj da niaj martiroj por triumfo de intelekto. Niaj ĵurnaloj, kiuj staras por ideoj, cirkulas anemie. La ĵur-

neatento estas danĝera. Laŭ nia komputo estas kelkaj miloj da liberpensuloj-Esperantistoj. Se ili ĉiuj aliĝus al la ligo, kaj ĉiu helpus iomete puŝi la aferon, la rado de intelekto rulus tra la kristana pagananda mondo.

Ni esperas, ke en la nova jaro vi ne preteriros la superstiĉojn ridetante. Oni ne povas mortigi superstiĉojn per preteriro aŭ rideto. Ni devas per unigita fronto antaŭeniri al triumfo. Ni iros pli rapide antaŭen, se ĉiu el ni faros almenaŭ ion. Ankoraŭ unu jaro ĉion en senfunda pasinteco. Ni ĝoju pri venkoj faritaj kaj lecionoj lernitaj. Pasinteco estas for, estanteco fluas for, restas nur estonteco, kiu, certe, estas nia.

Ni marŝis antaŭen kun brulo en la koro, ne por la fiŝetoj, kiujn ni kaptis, sed por grandegaj fiŝoj, kiujn ni esperis kapti. Tiu ne efektiva triumfo pelas nin antaŭen kun flama juna koro por kapti ĝin.

Redakcio

Ilustraĵo kun permeso afabla de "SUNDAY WORKER"

WILLIAM MONTGOMERY BROWN, episkopo de Arkansas, Ameriko, ekskomunikita pro herezo. Li protestas kontraŭ la ceremonio senrobigi lin publike en la preĝejo de St. Paŭlo. "Nur perforte ili senrobigos min", li deklaris.

nalaj kun krimoj, amskandalaj, kristanaj mortigantoj, plej naŭzaj rakontoj, havas milionan legantaron. Tamen ideoj estas potenco. Sur tiuj, kiuj komprenas tion, kuŝas la respondeco fari la mondon alia.

Pagu vian Kotizajon!

Mia Herezo

De Episkopo Montgomery Brown
(Tre mallongigita pro manko de spaco)

La kvin episkopojn, juĝantojn, li alparolis jene: *Al Konsilantaro de Episkopoj de la Protestanta Episkopala Eklezio en Usono — saluton.*

Ĉi tiu letero temas pri mia herezo kaj la via kaj pri via eraro tiri min pro mia al la tribunalo.

La herezo pro kiu oni juĝas min estas resumita en la vortoj: *Forpelu diojn el la ĉielo kaj la kapitalistojn de la tero*; — moto, kiu troviĝas sur mia libro „Komunismo kaj Kristanismo“.

Mia herezo estas pro mia natura vidpunkto ke homo havas en si ĉiujn potencojn necesaj por plej utile uzi sian vivon.

Kiel homo devas nutri, vesti kaj hejmiĝi sian korpon sen helpo de iu konscia aŭ persona dio, tiel same devas li per

siaj propraj penoj, sen iu helpo, per propra sperto, observo, esploro kaj rezonado grimpas ĉiun ŝtupon de la longa ŝtuparo el sia animala stato ĝis la humanismo.

Mia herezo estas en tio, ke mi eljetas el la teologio la tradician supernaturalismon kaj replenigas ĝin per natura scienco. Mi nur liberigas la testamentojn de Moseismo kaj Paŭlismo kaj anstataŭigas ilin per Darwinismo kaj Marksismo.

Tion faras ĉiuj miaj fratoj. Ili same eljetas el la biblio ĝian Ptolemeon astronomion kaj anstataŭigas ĝin per tiu de Kopernik; malgraŭ tio, la nova astronomio igis paradizon neeblo super la tero aŭ inferon sub ĝi.

Mian korpon mi heredis de miaj animalaj antaŭuloj, kion pruvas la 207 restantaj senutilaj organoj. El tiuj 12 estis tute neutilaj al iu miaj plej antikvaj prauloj jam depost fiŝa stadio. Ĉiu fiziologo dirus al mi, ke mi estus stulta, se mi penus liberigi mian korpon de tiu ĉi heredaĵo.

Mian animon mi heredis de miaj civilizitaĵoj, barbaraj, sovaĝaj kaj animalaj prapatroj, kion pruvas la necivilizitaj kaj malhumanaj emoj kaj instinktoj. Ĉiu psikologo dirus al mi, ke mi estas stulta, se mi penus liberigi mian animon de ĉi heredaĵo.

Ni havas muzeojn en kiuj la korpaj restaĵoj de niaj animalaj prapatroj estas gardataj. Ili estas tre interesaj kaj la mondo ne volonte ilin fordonos

Ni havas preĝejojn, kiuj estas, tiel diri, muzeoj en kiuj la psikaj restaĵoj de niaj homaj, barbaraj kaj sovaĝaj prapatroj estas gardataj. Ili estas trege interesaj kaj la mondo ne volonte ilin fordonos.

Ĉio estas morta en ambaŭ tiuj muzeoj krom la homoj; kaj la plej morta afero en ambaŭ estas la viro kaj la virino, kiuj en la muzeo de la prapatraj animoj atendas de sia senviva dio iun supernaturan helpon.

Venos tempo kiam homoj iros al preĝejoj por kio kelkaj (mi inter ili) nuntempe tian iras, nome, — lerni pri evoluo de homa animo, ne por adori; kaj ankaŭ pro la inspiro de ĝia dramo, arto kaj muziko.

La tri superstiĉoj de la elaçeta religio estas: la sun-mito, la spirit-mito kaj la falusa-mito¹⁾.

Kiel la vegetala kaj la animala vivantaĵo interrilatas, la malaltaj estante parencoj de la altaj, same la falusa-mito esta ido de la sun-mito kaj la nepo de la fantom-mito.

En antikveco, timo kaj nescio, parencoj de fantazio kaj superstiĉoj, enloĝigis ĉion sur la tero kaj en la ĉielo per fantomoj aŭ senmortaj animoj; sed nuna scienco pruvas, ke ne estas tiaj diaj aŭ homaj, anĝelaj aŭ diablaj fantomoj.

La kompare nova rapide kreskanta scienco, kiu elektis por sia kampo la esploron de la origino kaj kresko de religiaj kredoj,

¹⁾ Grek. Phallus-vira organo por generi. Simbolo de krea povo de la naturo. Kruco estas la emblemo de kulto "Adorado al Faluso".

instiucioj, tradicioj kaj literaturo kolektis monton da nerenverseblaj faktoj. Sur ili mi staras. De tiu starloko mi vidas klare, kiel dum tago, ke nenio estas unika pri kristana dio, eklezio pastreco, sakramentoj aŭ biblio.

Ĉiuj malnovaj supernaturaj ideoj pri la mondo, pri ĉio religia estas sur sojlo de ŝanĝo.

En Kristanismo estos transmeto de ĝia kredo en konscia persono *patro-filo-spirito* (fantazio) kaj *Ĉiela Paradizo* sur novan bazon de scio, al senkonscia, senpersona *Materio-Forto-Movo*, kio estas la realo, la naturo. Obeo al la leĝoj per kiuj ĝi funkcias estas la sola kondiĉo por havi paradizon, ĉi tie sur la tero.

Moralo estas afero de konscia aŭ nekonscia influo super aliaj, kaj ĝi devas esti bona kaj ne malbona; vera — ne mensoga.

Religio, alie moralo, estas afero grava; ĝia celo estu plej utile uzi la vivon dum oni estas sur la tero; konservi ĝin tiel longe kaj tiel feliçe kiom eble. Ĉi tiu celo havas neniun rilaton al iu alia vivo, en iu alia loko aŭ iam estonte.

Atingo de ĉi tio dependas ne de iu speciala revelacio de konscia *patro-filo-spirito*-dio, sed de scio, vivo kaj instruo pri leĝoj, kiuj klarigas la funkciadon de nekonscia nepersona *materio-forto-movo*-naturo. Scii, vivi kaj instrui la leĝojn, per kiuj oni povas havigi plenan vivon. Ĉion en ĝi, en plej granda mezuro, jen la tuta religio, moralo kaj senmorteco, la plej ebla sankteco aŭ paradizo.

Laŭ anglikana kredo la kristana pastreco estas heredaĵo rekte de jesuaj apostoloj, longa kaj seninterrompa serio de konsekroj.

Laŭ scienco la kristana pastreco de anglikana eklezio estas same kiel la pastreco de ĉiuj aliaj kristanaj eklezioj, kiel la pastreco de eklezio de aliaj supernaturaj religioj; tio estas, heredaĵo tra longaj kaj ne rompitaĵoj serioj de evoluo, komencanta per la sovaĝa kuracorcisto kaj pluvpastro de niaj barbaraj kaj sovaĝaj antaŭuloj.

La ĉefo de la anglikana eklezio, la ĉefepiskopo de Canterbury (Kanterberi), la plej Respektinda kaj Ĝuste Honorat-a D-ro Davidson, kaj la ĉefo de anglo-amerika eklezio episkopo de Bethlehem, la plej Ĝuste Honorata D-ro Talbot, laŭ ilia pastro ordo: Ekscelenco, Aŭtoritato kaj Efikeco, estas nur grandaj kuracorcistoj kaj pluvpastroj, plenumantaj sian pastran oficon en belaj katedraloj, vestitaj en luksaj silkaj kaj purpuraj roboj kvazaŭ reprezentantoj de ĉiela dio. Al la mondo ilia servo estas ne pli utila ol tiu de iliaj antaŭuloj plumitaj kaj kolorigitaj. Sen iu valoro.

Se la biblio devas esti akceptita laŭvorte, mi estas blankhara herezulo sen eĉ unu ordodoksa ruĝa haro. Kaj en nia episkoparo ĉiuj tiel supozataj ruĝharuloj fratoj miaj, havas multajn blankajn harojn inter la ruĝaj.

(Sekvas tekstoj el Biblio kaj leĝaro, kiuj pruvas lian argumenton.)

Neniu episkopo povas esti plene mezurata per ĉi tiu mezurilo. Do, ĉiuj estas

herezuloj. Ankaŭ mi ne devas esti ekskomunikata por miaj herezoj.

Mi ne renuncas iun doktrinon, se mi povas interpreti ĝin simbole, parabole aŭ alegorie.

La granda sciencisto kaj pensulo, la mortinta D-ro Paŭlo Carus, kvankam, kiel mi, materialisto, same kiel mi ne estas sendulo kaj ne senreligia. Mi povas subskribi kion li skribis en sia libro:

— Libera penso rifuzas rekogni specialan revelacion, ĉar ĝi kredas je universala revelacio de Vero.

— Ĉar dion oni elpensis kiel iluziiston, faranta miraklojn kaj ĉar pastraro ree kaj ree postulas, ke nur tiuspeca dio estu nomata dio, la Libera Penso estas pelata al nado de teismo.

— Libera Penso ne estas simple nado de kredo, ĝi ne penas ŝanĝi religion aŭ la religian aŭtoritaton. *Libera Penso* estas en si mem forta potenca kredo. Ĝi estas kredo en Vero.

Laŭ kristanismo je la Sankta Vendredo oni rememoras la grandan tragedion, kiam estis oferita per krucumo la Savanto-dio por tiamaniere elaçeti la homaron de dio-Ruiniganto kaj pacigi la dion-Kreanton, pro malobeo de unuaj gepatroj de la homaro.

Se laŭvorte preni la biblion, la tuta afero estas malaltiga superstiĉo.

Mia kredo en ĉi tiu tragedio kiel simbolismo estas pli granda.

La Beelzebubo en ĉi mondo, la patro de diabloj, estas la ekonomia sistemo, kiu dum multaj longaj epokoj dividis la homaron en du kontrastaj klasoj, la posedanta klaso, ne granda kaj ĉiam pli malgrandiĝanta, kaj la laboranta sklava klaso, la granda kaj ĉiam pligrandiĝanta.

La viktimoj de nehistoria krucumo estas simboloj de historiaj viktimoj, kiuj ĉiam pendas sur krucoj en ĉiuj kapitalistaj landoj. En la mezo estas Kristo — la Laboro —, la vera savanto-dio de la mondo. Dekstre pendas Libereco kaj maldekstre Scienco, la du rabistoj, kiuj rabos la nescion kaj la superstiĉon. Tiuj estas destinitaj revivigi al povo kaj gloro kun Kristo kaj forpeli la kapitalistojn kun ilia infero el la tero kaj la diojn kun ilia paradizo el ĉieloj. Tiamaniere oni kreos senklasan mondon kaj lokon en kiu oni povos vivi, senklasan paradizon anstataŭ la klasa infero.

En nomo de Vero kaj Prudento mi demandas vin, ĉu estas eble al edukita kaj honesta homo esti alia ol revolucia herezulo en religio, se oni postulas de li, ke li kreu en neebloj pri kreo, falo kaj elaçeto de homaro, kaj paradizo aŭ infero?

Kaj en la nomo de Vero kaj Prudento mi demandas vin, ĉu estas eble al edukita kaj honesta homo esti alia ol revolucia herezulo en politiko, se oni postulas, ke li kreu en absolute ne ebla doktrino de kapitalismo, ke la posedanta parazita klaso, kvankam faranta nenion utilan, rajtas havi ĉion, kaj la laboranta, ĉion produktanta, klaso havu nenion?

Kun plej bonaj deziroj al ĉiu, mi tutkore via

La virgulina nasko

Jus pasis kristnaska festo; do, estas la ĝusta momento por diri kelkajn vortojn pri kredoj al miraklaj naskiĝoj en antaŭkristana epoko. En tiu tempo kredo en virgulina nasko estis afero tute ordinara. Ĉiu dio kaj ĉiu heroo naskiĝis de dio kaj iu tera virgulino; same oni kredis, ke la reĝoj estis de dia deveno en antikva tempo. Budha en Hindio, Horuso en Egipto, Konfucio en Ĥinio, Zoroastro en Persio kaj tuta plejado de malpli gravaj herooj de Romo kaj Grekio estis naskitaj de virgulinoj, edzinoj de dio. En la Apokrifo de Nova Testamento unu el fruaj pastroj, Justin Martiro, konsentas kaj asertas ke Bakĥuso kaj Eskulapo estis de virgulina naskiĝo. Per tio li penis pruvi al paganoj, ke se iliaj dioj povis naskiĝi de dio pere de virgulino, same Jesuo povis. En tiu tempo tiuj virguline naskitaj sinjoroj estis afero tre ofta. Kial fari tiom da bruoj pri tio, ke ankaŭ Jesuo estis tiel naskita, kiam tio estis afero ordinara? La fama egiptologo Profeso Samuel Sharpe, en sia „Egipta Mitologio“ donas specimenon de egipta desegnaĵo, kiun li interpretas jene. Li diras, ke sur la muroj de Lukso estas desegnitaj tutaj serioj de eventoj, kiuj estas preskaŭ la historio de Jesua naskiĝo. Unu bildo povas esti nomata Anunĉio, Gravediĝo, Naskiĝo kaj Adorado. Unue tie estis la dio Tot, kiu anoncas al la virga reĝino, ke ŝi naskos filon, kiu estos reĝo de la lando. Poste estas dio Knef (kiu similas al Sankta Spirito) kaj Ator, kiuj ambaŭ prenas la reĝinon sub brako kaj metas en ŝian buŝon la simbolon de la vivo, kiu devas esti la vivo de la estonta infano. En sekvanta bildo estas montritaj akŭŝistinoj, kiuj klopodas apud ŝi dum ŝi naskas, frotas ŝiajn manojn por malpliigi la doloron. En apuda bildo vartistinoj tenas la infanon Horuso, kiu havas sian fingron en la buŝo. Kaj en la lasta desegnaĵo nombro da pastroj aŭ saĝuloj adorantaj la nov-naskiton. Ĉar ĉi tiu trezoro pri miraklaj naskiĝoj estas kelkaj miloj da jaroj pli antikva ol la evangelia rakonto pri virgulina nasko, ni ne povas „supozi, ke la egiptaj pentristoj prunteprenis tion ĉe kristanoj“.

La nekonataj aŭtoroj, kiujn oni nomis Mateo kaj Luko, simple rerakontis la antikvan religian miton por doni gravecon al Jesuo kaj vekis intereson. Hodiaŭ, kiam la historio de virgulinaj naskoj estas al ĉiuj konataj, gravas „pripensi, kia estas speco de homa cerbo al kiuj ĉi tiuj fabeloj ŝajnas esti la vero, kaj pri la socia medio, kiu kreas kaj daŭrigas subteni tian menson“. Ĉi tie ni havas ŝlosilon al ĉiu kredo en supernaturaj fenomenoj: ili estas rezulto de difektita kaj malsana funkciado de la cerbo.

Jen vorto al kristanoj: Via rakonto pri virgulina nasko estas monstra insulto al

homaro. Insulto, ĉar vi sugestas, ke la maniero laŭ kiu via dio dekretis al ni komenci nian vivon en ĉi tiu mondo estas malpura kaj peka. *Leonhard Mason.*

Kristana Teroro

La katolikaj disĉiploj de Jesuo, por gloro de sia instruisto, revivigas la Mezepokon de murdo kaj fajro.

En Polio, Bavario, Hungario, Rumanio kaj eĉ en Anglio ĉi tiu krima sekto elstreĉas siajn fatalajn ungojn. Sed en Italio ĝi montras sin en tuta kristana belo. Dum la tuta historio ĉi tiuj kristanoj, preparante sin al iu nova fiago grandskala, alprenadis novan nomon. Sub nova nomo la simpluloj ne tiel rapide eltrovos, kiu agas. Ĉi tiun fojon ili portas la nomon „faŝistoj“.

Post murdo de Matteotti kaj centoj da laboristoj, ĉi tiuj faŝistoj turnis sin kontraŭ Framasonoj, liberpensula sekto vaste disvastigita en Italio. Dum ĉi tiu jaro la faŝistoj detruis framasonajn loĝiojn en Milano, Venecio, Genoa, Bologna, Turin, Leghorn, Torento, Bari, Perugia kaj la grandan loĝion en Romo.

Je la fino de la kvara semajno de Septembro 1925 en Italio, laŭ raporto el Chiasso, 100 personoj, konataj aŭ suspektataj esti framasonoj, estis bastonitaj sur la stratoj de Florenco antaŭ la okuloj de policanoj.

Sed la plej granda teroro regis en Florenco en Novembro, kie dum unu semajno 18 liberpensuloj estis mortigitaj. Unu estis linĉita sur stratoj kaj la alia mortpafita en sia lito antaŭ la okuloj de sia edzino. 60 butikoj estis bruligitaj. La fajrobrigado kaj la polico staris flanke kaj observadis nur; la revolveroj de faŝistoj direktitaj sur ilin.

Framasonaro estas nun deklarita eksterleĝa kaj la kristanoj povas amuziĝi per ilia vivo kaj posedaĵo kiom al ili tio plaĉas.

Ĉio, kion oni diris pri bolŝevikoj estas pala antaŭ la agoj de romaj kristanoj en la jaroj 1924 kaj 1925. *T. Sujadinova.*

Potpurio en reĝno de dio

La „Katolika Eduka Kino Kompanio“, Londono, anoncas, ke por la unua fojo en Anglio ĝi per filmoj montras „La historion de Vatikano“. Enirprezoj 3 sv. frankoj, 2 sv. frankoj ktp.

Veran historion de Vatikano, ĉu?! Kompreneble katolikoj zorgos, ke la halo estu plena. Ni volas scii ĉu la filmo estas dece aspergita per sankta akvo antaŭ la uzo, kaj ĉu lia sankta moŝto, la Papo, benis ĝin antaŭe.

La direktoroj de la kompanio apartenas al eklezio, kiu ĉiam instruis, ke mensogi pro dio estu konsiderata kiel vero. Kaj ĉi tiu Historio de Vatikano estas unu el tiuj veraj mensogoj. Ĉi tiu kompanio estas la lasta vorto de la antaŭa Romo kaj Ko.

La plej antikva eklezio en komerco. Vendistoj de kandeloj, portretoj de sanktuloj.

Liverantoj de incenso kaj odoroj.

La solaj veraj kreantoj de misteroj

Specialistoj en kuracado per kredo.

La plej distingaj montristoj de ceremonioj.

Romo kaj Ko. estas ĉefe kaj ĉiam vendistoj. Ili vendas ĉion kaj ĉium. La plej taŭga enskribo sur ilia nomtabulo devus esti: Vendistoj de kantoj, ĉifonoj kaj mortajtoj.

Ni kuracas malsanajn animojn — por pago.

La ĉielpordon malfermas — por pago.

Bilditajn korojn, sangon gutantaj

Kaj preĝojn por mortintoj

Ni proponas al vi — — por pago.

Virgulinojn el kreto ni vendas — por pago,

Magiajn lampojn por via sanktejo — por pago.

Vinon sorĉitan en sangon,

Kiu en sankta altaro staris,

Ni ofertas al vi — por pago.

Sanktajn kandelojn ni ofertas al vi — por pago,

Kaj ludilojn, nomataj rozarioj — por pago.

Ostojn kaj krurojn de martiroj

Kaj ungojn tra vitroj

Ni montras al vi kelkfoje — por pago.

Nun ni montras sur skreno — por pago,

„Ruĝajn ĉapelojn“ kaj papojn — por pago.

Kvankam sinjoro Kohen diras ne,

Tamen, Romo kaj Ko. historion ni rakontas;

Kaj ni montras al vi tiun mensogon — por pago.

El „Freethinker“.

* * *

Laŭ ordono de papo estis konferenco de katolika eklezio, en kiu estis decidita la speco de robo, kiun katolika virino rajtas porti, kiun — la knabino, kiel longa, kiom dekoltita. Post nelonge ni aŭdos, ke Lia sankta Moŝto, gardanto de la Petra trono, atencos je la vivrimedoj de niaj modgyidantoj, li deklaras sin la ĉefredaktoro de „La Moda ĵurnalo“.

Samtempe la meksika ĉefepiskopo minacas ekskomuniki virinojn, kiuj post la unua de Januaro 1926 portos mallongajn harojn.

* * *

En Jerusalemo oni komencas proceson kontraŭ mulao (muzulmana pastro), kiu sin okupis per vendado de biletoj por lokoj en paradizo. Loko plej proksima al Mahometo kostis pli.

La afero estis granda sukceso. En nelonga tempo li kolektis 100 000 fundojn. Por liberigi la konscion, parton de la mono mulao disdonis en almozoj al malriĉuloj. Li estus ĝis nun vendanta lok-

ojn por paradizo, sed lia avareco peregis lin. Li vendis lokon ĉe la dekstra mano de Mahometo al unu komercisto por tre alta sumo. La komercisto mortis kaj nun la parencoj de la mortinto, jam sidanta ĉe la dekstra mano de Mahometo, trovis la kvitancon kaj repositulas pere de la juĝejo ĉi tiun sumon de la mulao. Ĉu juste?

* * *

Jen ekzemplo donita al ni por sekvi: Abrahamo, por esti sata dum malsata jaro, komercis sian edzinon. (Genezo XII. 10—16.)

Al li ne sufiĉis unu edzino, li adultis kun la servantino. (Genezo XVI. 1—4.)

* * *

Loto malvirtis kun propraj filinoj. (Genezo XIX. 30—36.)

Moseo murdis ĉirkaŭ 3000 homojn (Eliro XXXI. 28—32.)

Elia tranĉis la gorĝon al 850 homoj. (Reĝoj XVIII. 19—40.)

Davido aranĝis la morton de Uria por havigi lian edzinon Bat-Seban. (II Samuelo XI) ktp.

* * *

Kiel povas la valora sango de Jesuo elverŝita antaŭ dumil jaroj (kio estas treege duba) forviŝi la pekojn de hodiaŭaj kristanoj.

* * *

Angloj plendas, ke ne estas haveblaj veraĵoj por la eklezio. Kiujn ili havas estas ardo elektita el maljunaj sinjorinoj de ambaŭ seksoj.

* * *

1. Unuj estas kristanoj pro kutimo; aliaj timas esti io alia. 2. Kelkaj estas kristanoj pro timo; aliaj ĉar ĝi estas afero enspeza. 3. Kelkaj estas kristanoj senpripense; aliaj ĉar ili ne povas pensi.

* * *

En Arkansas (Usono) d-ro W. T. Carter aperis en la juĝejo kiel atestanto por la ŝtato. Sekvis dialogo inter la advokato por defendo kaj atestanto.

“D-ro Carter, ĉu vi kredas en ekzisto de kristana dio?”

“Ne, mi ne kredas en ekzisto de kristana dio.”

“Ĉu vi kredas en postmorta vivo?”

“Ne.”

“Ĉu vi kredas, ke kiam homo mortas, li mortas kiel bovino aŭ animalo?”

“Jes.”

“Ĉu vi kredas en Ĉiopovulo?”

“Ne.”

Ĉe tiu vorto la juĝisto, L. S. Britt, ordonis ne akcepti la doktoron kiel atestanton, kaj la juĝito, d-ro Berrow, perdis sian proceson. En tiu lando oni preferas falsulon, kiu kredas en dio, al honesta homo kiu ne kredas; kaj de tiu speco konsistas la regno de dio.

* * *

Jam kristanoj nun penas per leteroj al la “Freethinker” prui, ke Jesuo Kristo estis fondinto de Liberpensulo.

* * *

Dum la paska festo en Romo ĉiu pilgrimanto, kiu grimpis 28 ŝtupojn ĉe la domo de Pontio Pilato, ricevis absolvon de siaj pekoj por 9 jaroj. Naŭfoje 28 estas 252, sekve ĉiu el ĉi tiuj kredantoj havos ne-elĉerpeblan bileton por libera pekado por multaj jaroj eĉ post sia morto. Kion ili faros en ĉielo por elĉerpi ĝin?

* * *

En Kaŭkazio la ĉefmonaĥo de unu monaĥejo pro modo iĝis bolŝeviko. En siaj predikoj li deklaras, ke Jesuo estis la unua komunisto, ke li ankaŭ vokis al ribelo kontraŭ la kapitalo kaj pro tio pereis, ke Kristo estas samideano de Lenin, ktp. Kun burĝoj Jesuo estas kapitalisto, kun militistoj — militisto, kun komunistoj — komunisto. Ĉu estas alia religio pli fleksebla en iu ajn direkto?

* * *

En Abertillery (Britlando) estis fermataj pro manko de laboro 4 minejoj. La loka eklezia konsilantaro subite eltrovis, ke la distrikto suferas pro malbona ekonomia stato. Do, ili decidis agi. Ili faris “unuigitan kunvenon kaj preĝis”.

Ili petis Dion supre esti tiel bona rigardi suben sur ilin kun kompatato. Kaj li faris tion; li donis sian unuan kompatatan rigardon: 250 viroj en minejo ĉe Arrial Griffin ricevis avizon, ke ili estos maldungitaj. Mi poste aŭdis, ke tiu konsilantaro ne denove organizas preĝkunvenojn.

* * *

Por kompreni la kruelaĵojn de kristanoj en pasinteco kaj hodiaŭ, ni alrigardu la inspiron kiun ili ricevas el la vortoj de ilia propra dio:

...Kiu adoras iun alian dion, krom la Sinjoron, tiu estu tute detruita.

Se via frato, la filo de via patrino, aŭ via filo aŭ via filino, aŭ via propra edzino, aŭ via amiko, kiu estas kiel via propra animo, allogas vin sekrete, dirante, “Ni iru kaj adoru aliajn diojn...” vi ne konsentu kun li, nek aŭskultu al li... nek via okulo havu kompaton al li, nek vi indulgu lin, nek vi ŝirmu lin, sed ja mortigu lin, via mano estu la unua kontraŭ li por mortigi lin, kaj poste la manoj de la tuta popolo. Kaj vi ŝtonumu lin, ke li mortu.” Biblio.

Estas vero, ke protestantoj — mem herezuloj — ne punas homon, kiu trovas alian dion, sed ili protektas specialan dion kaj enkarcerigas tiun, kiu sen respekto parolas pri ilia dio aŭ kiu faras karikaturon de li.

* * *

La rusaj kristanoj en Sufium (Kaŭkazio) uzis novan metodon por bredado. Por ke bovino nepre havu idon, la kristanoj kunligis ŝiajn piedojn, streĉis

inter la piedoj lignan stangon, levis ĝin en la aeron kaj kun kanto de himnoj portis ĝin ĉirkaŭ la preĝejo naŭ fojojn. La malfeliĉa bruto dum tiu amuzaĵo rompis al si la kornojn kaj vundis sin.

* * *

La dekalogo 2000 antaŭ k.

La dekalogo kaj multaj el la leĝoj de Moseo estas troveblaj en leĝaro verkita de Ĥamurabi, reĝo de Babilono 2000 jaroj antaŭ k., kaj en aliaj kodoj.

Neniu intelekta homo povas permesi, ke tia antikva aŭtoritato regu lian menson, se li ne volas iĝi sklavo en intelekto.

Queen Silver

(El artikolo “Rajtoj de Infanoj”)

Mi opinias, ke infanoj rajtas kreski liberaj kaj intelektaj, ke ili rajtas disvolvi sian cerbon uzante ĝin, kaj eduki en si senton de sendependeco, estante sendependaj. Mi ankaŭ diras, ke vi povos havi virojn kaj virinojn liberajn nur se vi cedos ankaŭ la rajton al libereco. La indiano volis, ke lia filo estu kuraĝa, tial li neniam punis lin. Li volis ke lia filino estu submetiĝema, tial li eĉ permesis al la filo puni la filineton kiam ajn li sentis deziron al tio.

* * *

La unua afero, kiun patrino ordinare instruas al sia infano, estas timo, timo al io. Longe antaŭ ol infano povas marŝi ĝi timas multajn aferojn. Ĝi neniam povas venki sian timon al fulmo kaj tondro, aŭ al mallumo, aŭ al koboldoj kaj fantomoj kaj demonoj, ĝis ĝi povas rezoni sufiĉe por kompreni ke ĝiaj timoj estas la rezulto de ies nescio. Ofte, la timo metita en la infanon malebligas mensan evoluon ĝis tiu grado ke ĝi difektas ĝian rezonon. La patrino penas igi sian infanon bona, farante ĝin timulo.

La plej granda el ĉiuj timoj en infana menso kutime estas timo antaŭ io dio. Ĉu la patrino estas kristano, mahomedano, hindo, aŭ zuluo el Afriko, ŝi, certe, instruas al sia infano, ke ekzistas timiga dio. Ŝi ankaŭ instruas al sia infano, ke dio donos premiojn al ĝi, se unue bonaj donacoj aŭ oferoj estas donataj al tiu dio, ĉu sovaĝaj, ĉu civilizitaj kristanaj patrinoj, ili agas same, instruante al siaj etuloj timi koleran dion kaj aĉeti la bonecon de subaĉetebla dio. Neniu patrino iam vidis dion pri kiu ŝi tiom rakontas al sia infano, nek renkontis iun, kiu ĝin vidis. Sed, se la infano diras, “Patrino, kiel vi scias, ke tio, kion vi diras al mi, estas vero?” ŝia sola respondo devus esti: “Kiam mi estis malgranda, kaj nescia, kaj ne kapablis rezoni, iu parolis al mi pri tiu dio, kaj mi kredis al li, mi ne sciis pli bone. Ĉar nun mi ne scias pli ol mi tiam sciis, mi transdonas al vi kion oni rakontis al mi, kaj mi ne pripensas, ĉu aŭ ĉu ne ili diris al mi la veron.”

Neniu infano iam timis dion, aŭ sentis, ke ekzistas ia speco de dia estaĵo ĝis kiam oni rakontis al ĝi tiujn religiajn fe-rakontojn. Mi pensas, ke mi estis ĉirkaŭ kvarjara, kiam iu sinjoro diris al mi, ke la montoj ĉe la fonto de la rivero Misuri, en Montana, kiujn mi en tiu momento rigardis por la unua fojo, estis faritaj de dio. Li simple eksaltis kiam mi diris: "Sinjoro, vi devas esti tre nescia, se vi kredas tion."

* * *

Malgrandaj infanoj ne povas rezoni, sed ili povas amasigi faktojn en siajn cerbojn. Infaneta cerbo estas magazeno en kiun ĝi metas ĉiujn faktojn, ĉiujn mitojn, ĉion bonan kaj malbonan kion ĝi aŭdas aŭ spertas. Ĝi sorbas ĉiujn impresojn, senracie, ne pensante pri la afero, sen ia konscia mensa aŭ korpa peno. Se vi permesas al via infano amasigi multajn mensogojn, fabelojn, sensencaĵojn por la menso, vi trovos, ke kiam ĝi komencas konscie studi kaj lerni por si mem, ĝi preferas la neutilan sensencaĵojn, per kiu ĝi jam plenigis sian magazenojn, al informoj pli seriozaj. Ĝi havos malseriozan menson, kiu ne kapablos serioze studi. Se vi klopodos, ke ĝi ricevu valorajn informojn, se vi protektos ĝin kontraŭ fe-rakontoj, mitoj kaj superstiĉoj ĝis ĝi disvolvos kapablon por rezoni, tiam vi trovos, ke ĝi havas deziron akiri plu de la saĝa scio. Vi devas cedi al viaj infanoj la rajton akiri utilan scion.

* * *

Kiam infana menso estas libera, atendantanta ricevi veran scion, komprenu, kiel grave la patrino kaj la instruisto krimas, kiam ili penas plenigi tiun verbon per kvanto da sensencaĵoj. Ofte oni diras, speciale kiam oni parolas pri mi, "Tiu infano ne devus esti permesata tro laborigi la cerbon". Ĉu vi ne komprenas, ke infana cerbo ĉiam laboras, kaj la sola demando estas, ĉu vi devigos vian infanon cerbumi pri io neutila, aŭ ĉu vi lasos al la infano la rajton uzi sian cerbon kaj intelektan energion per aferoj utilaj al ĝi?

* * *

Knabo aŭ knabino kiu estas "bona" preskaŭ ĉiam estas stulta. Mi faras al vi ĉi tiujn paroladojn ĉar neniam en mia tuta vivo mi timis diri al iu kion mi pensas. Mi ne timas esprimi mian opinion pri ĵu temo, je ĵu tempo. Mi neniam devis gardi miajn pensojn pro timo, ke ĵu min punos pro tro da rekteco. Oni neniam instruis al mi respekti la opinionojn de aliaj, nur ĉar ili venis de personoj pli aĝaj ol mi, eĉ ne de parencoj. Mi neniam amikiĝis kun homoj, kiuj pensas, ke hipokriti estas necese, por esti ĝentila. Se mi renkontas homojn, kiuj ofendiĝas je tio, kion mi diras, ĉar mi diras al ili ĝuste kion mi pensas, kaj ili ne ŝatas tion, ili plej kompleksas al mi, se ili evitas min. Mi

ne ŝatas homojn, kiuj timas ideojn. Mi scias nenian motivon, kial mi ŝajnu kredon al io kion mi ne kredas. Nur por doni al mi la eblecon kunigi kun intelektaj hipokrituloj kun kiuj mi tute ne volas kunesti. Ŝajnas al mi, ke la socio estas bazita sur hipokriteco, kaj ke la dua leciono, kiun infano lernas, post kiam ĝi lernis timi, estas Esti Hipokritulo.

Statistiko de londona polico pri krimuloj

Dum la jaro 1924 estis registritaj en Londono 770000 krimuloj. Ĉiu krimulo estas membro de iu kristana sekto, la plej multo de anglikana eklezio. Eĉ unu liberpensulo ne estas trovebla en tiu nombro.

Raportis T.S.Y.

Grava! Atentu!

Ofte oni havas aferojn en juĝejoj kiel plendanto aŭ atestanto. Do, ĉiu angla liberpensulo sciu, ke en Anglio ekzistas leĝo, kiu donas rajton al liberpensuloj FARI AFIRMON. Tio estas nia laŭleĝa rajto kaj ni uzu ĝin. Ne permesu, ke ĉi tiu leĝo de parlamento estu flankenmetata.

Liberpensuloj de aliaj landoj eltrovu ĉu ĉe vi ekzistas simila leĝo. Se jes, uzu ĝin. En landoj, kie tia leĝo ne ekzistas, oni rifuzu juri kaj postulu rajton afirmi. Tio eble elvokos proceson, sed donos okazon por lokaj liberpensuloj havigi pere de parlamento tiun leĝon.

Oni devas alkitimigi la aŭtoritatojn kredi je nia vorto de honoro. Kaj en Anglio oni fidus al afirmo de liberpensulo, kion oni neniam fidus al kristano. Al kristano oni kredas nur, se li ĵuras per sankta fasko da paperoj.

Neniam ĵuru.

Insistu afirmi je nomo de Honoro.

Mi ne estus liberpensulo, se ne pro pastro

Tio okazis apud urbo Vologda (Rusio). Foje pastro Aleksandro, — ni nomis lin kuniklo pro liaj strabaj okuloj, — vokis min.

— A, nu, Razin, diru, kiom da filioj havis Noa, kaj per kio li sin okupis.

Flustras la knaboj: "Diru, per drinkado".

Mi senprípense ripetis.

"Per kio li sin okupis, konate, Noa estis drinkemulo; foje li tiom drinkis da tiu vinbera suko, ke li perdis tian honton, kuŝis nuda kaj dormis. Nu, kia patro — tiaj filoj!

— For vi! de morgaŭ vi ne plu estas lernanto de ĉi tiu lernejo! Hejme patra

rimeno fajfis sur mia dorso kaj aldone mi devis pasigi la tutan tagon sen manĝo en kelo kun la biblio en la manoj.

Aliaj matenon mi iris en la lernejon. — Akceptita! Ĉio iris tre bone. Sed jen venas denove la tago de sankta instruo. Denove la longhara kuniklo aperis.

— Hm... Razin ĉi tie! Kiel vi fartas? Patra rimeno saĝigis vin. Ĉu vi scias bone vian lecionon nun?

"Jes patro-pastro, mi scias. — En la koro mi estis ĝoja, pensante ke tiuj mi respondos pli bone ol iu, la plej altan markon mi ricevos.

— Do, bone, ke vi ellernis vian lecionon.

Li demandas kaj demandas kaj ne haltas.

— Diru de kiu Jesuo Kristo naskiĝis.

"Kompreneble de Jozefo, mi diras".

— Ne de Sankta spirito?

"Ne, pastro, naski de spirito — de kolombo estas tute ne eble... Jen ekzemple, via patrino ne de koko naskis vin, same la knabino Mario.

— Stultulo! Porko! Vi malsaĝa krudulo! — kaj li kaptis min per orelo.

— Kion vi en la kapo nur havas! Kiam vi komencos dece lerni! — kaj frapis min sur pupitro.

Vi povas kompreni, ke mi ne forte amis la sanktan lecionon. Kaj hodiaŭ mi estas liberpensulo.

Junkero Nikolao Razin.

Laboro de liaj manoj

En la fako por vizitantaj pacientoj areto da studentoj de medicino kaj fama neŭrologo staras ĉirkaŭ patrino pala kaj elĉerpita, kiu kun peno tenas sur siaj genuoj grandan bubon kun dikaj membroj, elstaranta stomako, malgranda kapo, plata nazo kaj migdalformaj okuloj. Estas tipo de idioto nomata "mongola" pro ioma simileco kun mongola fizionomio.

La idioto subite disĵetas sencele la brakojn kaj krurojn, forte tordiĝas kaj preskaŭ falas de la patrinaj genuoj.

"Ho, doktoro", plorvoĉe pledas la perdita patrino, "faru ion por resanigi lin! Li estas granda ĝeno, kaj mi devas fari ĉion por li, ĉar li ne kapablas fari ion por si, kaj jam li estas kvarjara. Mi ne scias kion mi faru kun li."

"Nu, nu patrino, portu nun eksteren la infanon kaj remetu liajn vestaĵojn, poste mi venos paroli al vi", diras kuracisto.

Malantaŭ fermita pordo la neŭrologo parolas al la studentoj. "Jen, gesinjoroj, vi vidas, tipa ekzemplero de mongola idioteco." Kaj senemocie li daŭrigas priskribi la specialajn signojn de la malsano. Fine li diras, "rilate al la kuraco, nenio estas efika. Vere, mi ne scias kion diri al tiu patrino. Mi ne povas ion fari. Tiel la Sinjoro faris lin, kaj kiu mi estas, ke mi aliĝu la laboron de Liaj manoj?"

W.

Ila kongreso de proletariaj liberpensuloj

La supra kongreso okazis en Leipzig 11-a ĝis 14-a de Decembro 1925. Ĉeestis delegitoj el Aŭstrio, Germanio kaj Ĉekoslovakio.

La reprezentantoj de Rusio ne ricevis permeson eniri la landon. Aliĝis novaj organizaĵoj el Danio, Usono kaj Rusio. Ankaŭ la Proletaria Junularo de Germanio estis akceptita. Estis decidite ne filiiĝi al la Brusela Fédération Internationale de Libre Pensée, kaj nur de tempo al tempo kunlabori. La gazeto, intencita en tri lingvoj, pro diversaj kaŭzoj, ne povas efektiviĝi; la unua numero baldaŭ eliros nur en germana lingvo. La raportoj de la delegitoj pri la ekonomia kaj spirita statoj en respektivaj landoj estis tre interesaj. Ĉiu parolado montris, ke la reakcio marŝas ĉie; kaj oni konstatas ĝojigan fakton, ke fine la laboristoj komencas rezisti al la reakcio. Oni ĉefe sin okupis pri internaj aferoj. La proksima kongreso okazos aŭ en Moskvo aŭ Praha.

La Nova Testamento kaj la ĝenerala ĝerm. sindikato

Kiam mi aŭdis, ke la eldonejo de la supre nomita sindikato eldonis Novan Testamenton, mi pensis, ke tio estas ŝerco. Sed baldaŭ mi konvinkiĝis, ke fakte, la eldonejo de la socialistaj laboristoj eldonis la Novan Testamenton. Mi demandas al mi ĉu estas iu bezono por laboristoj havigi al si tiun verkon, aŭ ĉu la Bibliaj Societoj ne havas sufiĉan kvanton da Novaj Testamentoj por liveri. Mi pensas, ke la gvidantoj de la eldonejo estas, la tiel nomantaj sin, religiaj socialistoj, kaj ili intencas doni po ekzemplero al ĉiu agemulo en la sindikatoj kiel helpilon en la ekonomia batalo. "Returnen, returnen!" verŝajne, estas la devizo de tiaj homoj. Iam mi legis ĉe John Most en: "Dio — Pesto" la jenon: "Ju pli bona la reputacio de homoj, kiuj religiajn sensencaĵojn miksas kun la laboristaj celoj, des pli danĝeraj tiuj homoj estas. Kiu predikas la trompon de Dio en iu ajn formo, devas esti aŭ stultulo aŭ kanajlo." La liberpensuloj protestis kontraŭ tiu faro de la eldonejo.

Legantoj, kiuj pensas, ke almenaŭ unu internacia gazeto por la liberpensularo de la mondo devas ekzisti en Esperantujo, subtenu ĝin mone, per konsiloj, varbante novajn membrojn, tute kvazaŭ la ekzisto de la gazeto estus via persona afero. Skribu personan leteron al la gazeta komitato. Ĝi ĝoje ricevos ĝin.

La Gazeta Komitato

Risku pensi!

Orig. de Kastelano

*Kial do por vi proletoj
Ĉiam zorgoj kaj sufer'
Kaj por viaj infanetoj
Vivo kvazaŭ la infer'?*
*Do nur tial, ĉar vi restas
Stultaj kaj nepensemul'
Kaj sopiroj viaj estas
Ĉiam en ĉiel'-nebul'.*

*Kial do la luksa stato
Por malmultaj en la mond'
Kaj por multaj la malsato
En la sama homa rond'?*
*Kulpa estas via kredo
Kaj, ke vi ne pensas mem;
Vi esperas per la cedo
"Dian" savon el dilem'.*

*Ne, — vi karaj kamaradoj
Vi neniam el mizer'
Povas veni per helpadoj
De aliaj al liber'.*
*Nur sin mem per forta volo
Povas savi proletar';
— "Risku pensi!" — vi popolo, —
Tiam venos liberfar'.*

La diferenco

De Kastelano

*Pastro sidas sur balkono,
En la mano ora mono
Jus pagita de la ŝtato:
Dumil markojn po monato
Por labora liverita
Ne utila — sed "spirita".*

*En minejo laboristo
Laboregas kun persisto, —
Monon nepre li bezonas —
Impostisto lin admonas.
Venas la salajrotago:
"Nur cent markojn!" — tuta pago.*

*Pastro laŭdas karan dion,
Amas sian religion,
Ĉar kontenta li ja estas;
Sed la laboristo restas
Malkontenta ĉe nenio ...
Ĉar ne kredas li al dio.*

Teatro de idealoj

En la grandaj urboj de Britujo dimanĉo ne estas al iu ĝojiga tago, ĉar por centmiloj da gejunuloj, kiuj havas nek bonan hejmon nek rimedon por fari ekskursojn en la kamparon, ekzistas nenio krom la malgajaj stratoj. La urbaj aŭtoritatoj kvazaŭ diras: "Iru al

preĝejo aŭ al diablo". Kelkaj kinoj estas malfermitaj, sed en tiaj ejoj multaj bildoj montrataj, ankaŭ la ĝenerala atmosfero, tute ne estas cerbo-sanigaj. Tie kaj aliloke estas altgrada altpreza koncerto; dum la somero en kelkaj publikaj parkoj ludas muzikistaro — ne ĉiam unuaklasa. Butikoj-fermitaj, krom kelke da bombonejoj, kaj en la vespero ĉiu drinkejo estas malfermata. Nenie oni povas trovi teatraĵon. Ekzistas Ligo nomata "Nacia Dimanĉa Ligo", kiu ludas muzikon en tre nemultaj teatroj; ankaŭ nur en malmultaj distriktoj tiu Ligo estas permesata ludi.

Lastan vintron la mensa ekvilibro de Londonanoj estis skuita per anonco, ke Arturo Burchier, fama aktoro, afable disponis al la Brita Laborista Partio la uzon de sia teatro ĉiun dimanĉon vespere. La Laborista Partio tuj aranĝis teatraĵojn, muzikaĵojn, paroladojn, ktp. Eniro estas senpaga, oni faras monokolekton.

Granda estis la sukceso — la teatro estis ĉiam plenplena. Oni nomas ĝin "La Teatro de Idealoj".

Tre interesa estis la eksperimento; ĝi montris kiel oni povus plenigi preĝejojn kaj transformi ilin en centrojn de klereco kaj homeco. Sed pastroj persistas en sia kaduka religio, kiu nur tedas la menson de pensanta homo.

Mi ne konas la Roman eklezion, mi parolas nur pri la anglikana eklezio. La plimulto de la ekleziuloj tute ne kredas en la biblio; ili akceptas la Evolucion kaj aliajn teoriojn de moderna scienco; ili diras, ke la historio de la "kreado" dum ses tagoj estas alegorio, kaj multaj el ili ne kredas pri la mirakloj aŭ la virgulina nasko. Ili neniam parolas pri la diablo aŭ pri la infero; ili simple asertas, ke Dio kaj paradizo ekzistas; ili murmuris vortojn dum diservo — kiuj kontraŭdiras tion, kion ili efektive kredas. Kie, en tia fantomo de religio oni povas trovi aŭ inspiron aŭ idealon aŭ ian allogon por ordinara homo? Se oni transformus kaj la teatrojn kaj la preĝejojn en "Teatroj de Idealoj" ili tuj estus plenplenaj. Kio okazas nuntempe? Teatroj restas fermitaj ĉiudimanĉe kaj la preĝejoj plejparte malplenaj.

M. Emberson (Londono).

Elĉerpajo el "Libereco de viro, virino kaj infano"

de K. G. Ingersoll

(fama amerika liberpensulo)

Kio laŭ mi signifas libereco? Libereco en ago, laŭ mi, estas la rajto fari ion ajn kio ne interrompas la feliĉon de la alia. Libereco intelekta, laŭ mi, estas la rajto pensi ĝuste kaj la rajto pensi malĝuste. Pensado estas la rimedo per kiu ni celas atingi la veron.

Se ni jam scias la veron, ne estas necese pensi. Estas postulata nur honesta intenco. Vi demandas mian opinion pri io. Mi ekzamenas ĝin honeste, kaj kiam mi decidiĝis, kion mi diru al vi? Ĉu mi diru miajn verajn pensojn? Kion mi faru? Oni metas libron en miajn manojn. Oni diras ke ĝi estas la Korano; ke ĝi estis verkita sub inspiro. Mi legis ĝin. Supozu, ke post tralego, en mia koro kaj menso mi konsideras ĝin mensoga. Vi tiam demandas al mi, kion mi opinias? Nu, se mi loĝus en Turkio, kaj havas nenian ŝancon akiri oficon, se mi ne subtenas la Koranon, kion mi devus diri? Ĉu mi konfesu kaj diru, ke je mia honoro, mi ne kredas al ĝi? Kion vi pensus tiam pri miaj kun-civitanoj, se ili dirus: Tiu homo estas danĝera; li estas malhonesto. Supozu, ke mi legas la libron nomata la Biblio, kaj, traleginte ĝin, mi decidas ke ĝi estis verkita de homoj. Pastro demandas al mi, "Ĉu vi legis la Biblion?" Mi respondas ke jes. "Ĉu vi ne pensas ke ĝi estas de dio inspirita?" Kion mi devus respondi? Ĉu mi diru al mi, "Se mineos la inspiron de la sanktaj skriboj, oni neniam donos al mi povon?" Kion mi respondu? Ĉu mi ne devus kuraĝe respondi, "Mi ne kredas en ĝi?" Ĉu mi ne devus doni la veran impreson de mia menso? Aŭ ĉu mi agu hipokrite kaj ŝajnigu tion, kion mi ne sentas, kaj malamu min mem por ĉiam poste kiel servuteman senkuraĝulon? Miaparte, mi preferus, ke oni diru kion oni honeste pensas. Mi preferas, ke oni gardu sian kuraĝon. Mi preferus milfoje esti sentima nekredanto ol timema kredanto. Kaj se estos tago de juĝo, tago en kiu ĉiu staros antaŭ iu supera estaĵo, mi pensas, ke mi staros pli alte, kaj havos pli bonan ŝancon ricevi juĝon favora al mi, ol iu homo, kiu ŝteliras tra sia vivo pretendante kredi tion, kion li ne kredas.

Por indulgi la tiranecon kaj pravigi la sklavecon, la eklezio instruis, ke homo estas tute malvirta. La vero estas, ke ni estas kaj bonaj kaj malbonaj.

La plej bonaj kapablas al bonaj agoj kaj ankaŭ kapablas fari malbonajn. La plej malmalaj povas leviĝi kaj la plej noblaj povas fali. La homaro povas esti dividita en du grandajn grupojn: pekuloj kaj sanktuloj. Je periodo de grava katastrofo, vokata eble de malesperaj voĉoj de virinoj, viroj, kulpigitaj de la eklezio kiel tute malvirtaj, kuras en morton kvazaŭ al festeno. Tiuj homoj faras agojn tiom plenaj de memofero kaj sindonema kuraĝo, ke milionoj tributas al ili ne nur admiron sed ankaŭ larmojn.

Super ĉiuj kredoj, super ĉiuj religioj tamen, ja estas supera kvalito — la humaneco. De tempo al tempo, dum ŝip-pereco, sur la vasta tumulto maro, aŭ inter la rokoj ĉe iu danĝera marbordo, aŭ kie flamoj kiel serpentoj sin tordas kaj

sibas, iu nobla koro, ja alta animo faras agon brilan kiel stelo, kaj montras la mensogon de ĉiuj dogmoj kaj superstiĉoj. Oni uzis ĉiujn tiujn ĉi abomenajn doktrinojn por degradigi kaj sklavigi la homaron.

For por ĉiam la dogmojn, kaj librojn, kaj leĝojn, kaj religiojn, kiuj prenas for de la animo liberecon kaj racion.

For la ideon, ke pensado estas danĝera. Perek la malhonora doktrino, ke homo rajtas posedi homon. Ni malakceptu kun indigno ĉiun provon kateni niajn mensojn. Se ne estas iu dio, certe, ni ne devas nin klini, nek fleksi la genuon, nek rampi. Se estas dio, ne devus esti iaj sklavoj.

Tradukis J. Floro, Londono.

Recenzo

La Nedaŭraj Reenkorpigoj en Mantes s. Seine. De Jules Thiebault. Prezo ne montrita.

En Radiaj rondoj oni publike faras sugestojn, ke estas tute eble pere de radio igi la spiritojn videblaj, — se ili ekzistas, revenigante ilin el ekstervidebla ebena — en videblan. Se, kiel asertas spiritistoj, en ĉi tiu mondo svarmas spiritoj pli dense ol infektaj ĝermoj, estos do tiam tute facile kapti multajn specimenojn dum ĉiu seanco aranĝota de nia Esperanta amiko J. Thiebault, en Mantes. Tiam ni donos pluan opinion pri la reenkorpiĝoj. Leginda libro al spiritistoj.

Dume ni devas sciigi pri eraro kiu okazis en spirita mondo. Mesaĝo estis sendita el spirita mondo de komandanto Josefo Honner. Antaŭ multaj jaroj komandanto Honner estis kunŝipano kun certa admiralo, nun spiritisto, kaj tiu admiralo ricevis la mesaĝon. Aŭdinte pri la afero, komandanto Honner skribis en la ĵurnalo "The Daily News" Londono, ke li estas ankoraŭ en ĉi tiu mondo. Do, vi vidas, ke homo en ĉi tiu mondo tamen povas paroli pere de mediumo. Tiu fakto estas pruvo, ke tute ne estas necese transiri en alian mondon por paroli pere de mediumo. Sed eble spiritistoj povus pruvi al Komandanto Honner, ke li tute ne estas tiel vivanta kiel li opinias. Komandanto Honner nuntempe estas tre scivolema eltrovi kion li diris.

Atentu!

La membrokartoj estas dissenditaj; kiu ne ricevis sian karton, skribu al la sekretario. Ĉiu membro ricevas kun ĉi kajero la broŝureton. "Kion vualas la Biblio". Membroj pagintaj la kotizon por 1926 trovis ĉi tie glumarkon kiel kvitancon. Bonvolu glui ĝin en la membrokarton.

Bibliografio de internacia liberpensula gazetaro

(Daŭrigo. Vidu ankaŭ n-roj 1, 3, 5 [1925].)

Germanio

Der Lichtbringer (La Alportanto de Lumo). Komunikilo de Komunumo de la proletar. liberpensuloj, distrikto Pirna. Monate. Germane. Nur por membroj. Adreso: Albert Barthel, Pirna-Copitz.

Svisio

La Libre Pensée internationale (La libera penso internacia). Dusemajne. France. Fondita 1905. Adreso: Lausanne, Rue de la Paix 4.

Libroj ricevitaj

Organiza Statuaro de Internacia Centra Komitato de la Esperanto-Movado.

Kongresa Dokumentaro de deksepa Universala kongreso de Esperanto (Genevo). Havebla je la prezo de 1.25 sv. fr. aŭ egalvaloro ĉe Internacia Centra Komitato de la Esperanto-Movado, 12, Boulevard du Theatre, Geneve (Svisio).

Die Privatsache Religion (La privatafero religio) de prof. Hartwig, prez. de la Internacio de la Proletariaj Liberpensuloj, Sidejo Wien I, Wipplingerstr. 8. Prezo: Aŭstrio 50 groŝoj, Ĉekoslovakio 3 ĉ. kr., Germanio 50 orpfenigoj, aliaj landoj — 90 sv. fr.

Ĉi broŝuro germanlingve verkita de la fame konata liberpensulo prof. Hartwig traktas en facilkomprenebla maniero la temon "La privatafero religio". Ni nur povas rekomendi al ĉiu liberpensulo la verketon kaj estus dezirinda se ĝi estus legata de socialistoj apartenantaj ankoraŭ al eklezio. La socialista tezo postulas la disiĝon de eklezio kaj ŝtato. Malgraŭ tio, la proletariaj partioj ofte atakas la liberpensulojn pro ilia varbado por ekŝigo el eklezio. Hartwig diras ĝuste: "Sed kiel oni volu efektiviĝi la disiĝon de eklezio kaj ŝtato kontraŭ la kredantoj kiuj estas la plejmulto? Laŭ demokrata starpunkto la eklezio estas ja prava, ĉar ĝi havas la plejmulton por si, inter ĝi granda parto de socialistoj. Jen nur estas unu respondo: ekŝigu el la eklezio! La broŝuro estas ankaŭ havebla ĉe nia ligo.

Proletaria Liberpensa Junularo

(Germanio) Sekcio de Internacio de la Proletariaj Liberpensuloj

serĉas interrilatojn kun la liberpensa junularo tutmonda. Ĉiu organizajo kaj junulo skribu al:

Anton Schneiderheinze, Kanzlerstr. 27
Leipzig-Linderau (Germanio)

Membroj! Publikigu la supran anoncon en la liberpensa gazeto de via lando.

Landrepresentantoj

Anglio: S-ino Sujadinova-Yelland, 3 Fonthill Road London N 4.
 Belgio: Jan Jacobs, Boomschen Steenweg 444, Antwerpen.
 Blankrusio: Dim. Snejko, poŝtkesto 33, Minsk.
 Ĉeĥoslovakio: S-ro Theodor Kilian, Jiráskova 317, Dolni Kounice.
 Ĉinio: Pandišo, N. Y. M. S., Lunghwa, Shanghai.
 Francio: Emil Gasse, 15 place Gambetta, Le Havre
 Germanio: vidu Estraro (unua paĝo)
 Hungario: S-ro Hugai Ferenc, Gyöngyös.
 Japanio: Joshi H. Ishiguro, Koojimachi P. O. Box 1, Tokio.
 Jugoslavio: S-ro Paskal Bogdanoviĉ, Komixa-Vis.
 Nederlando: vidu Estraro. (unua paĝo)
 Polio: Jan Zawada, ul. Kröla Lesczerynskiego 36 m. 2, Lublin.
 Rusio: H. Frank, Leningrad Gubkom Esperantistov, 3-aja Sovetskaja n-o 21, kv. 25.
 Skotlando: Thomas Crawford, Kelvinhaugstr. 24, Glasgow.
 Svedio: Einar Adamson, Göteborg, Box 73.
 Usono: S-ro Karl Fröding, 419, 7 th. st., Rockford, Ill
 La landrepresentantoj prizorgos la aferojn en sia lando. Ili estas ankaŭ rajtigataj alpreni kotizojn.

Eine Bibliothek umsonst

bieten wir jedem Leser dieser Zeitschrift. Kein Schwindel, keine Verbindlichkeiten. Jeder Leser sende Karte mit Adresse an:

Versandbuchhandlung "Die Wölfe"
 Leipzig-Plagwitz 88.

GAZETO "QUEEN SILVER"

Kiu scias anglan lingvon devas vidi specimenon de supra gazeto, eldonata de 15 jara knabino, unu el plej interesaj kaj instruaj liberpensaj gazetoj.

Sendu 1/4 Dolaro por specimeno al:
QUEEN SILVER, R 4, BOX 567, INGLEWOOD, KALIFORNIO.

Germanoj menu ĉe:

KURT HUBRICHT, MARIANNENSTRASSE 22, LEIPZIG-NEUSTADT.

ANONCETOJ

Ĉiu membro rajtas unufoje ĉiujare al trilinea anonceto.

Atenton gek-doĵ! K-doĵ povantaj paroli germanan lingvon el alilando, kiuj iam travojaĝos Bavaron kaj estas pretaj paroladi en nia urbeto pri iu ajn temo estas petataj antaŭe sciigi nian "Liberpensula Societo" sub adreso: *Karl Späth, Dachau ĉe München (Bavario), Flurstr. 8.*

Andreo Sidorov, N-strelkovij polk Dondivizij, Rostov n/Don, Rusio, dez. koresp. per leteroj kaj p. k. il, kun ĉiuj landoj.

Sudelik Stanislaw, Koluszki-stacja (Polio) deziras interŝanĝi ĵurnalojn, p. k. il. pri liberpensa movado kun ekstereŭropaj samideanoj. Nepre tuj respondos.

Ŝ. Trejvas, Zydu Vaiku Namai, Pilies gve 13, Kaŭnas (Litovio) deziras korespond.

Riva Berzak, Kante gve 2, Kaŭnas (Litovio) deziras korespondadi.

Wilhelm Möhle, kompostisto, Pontestr. 7, Görlitz (Germ.) deziras korespondadi per L, Pk. il.

UNS

PRODUKTIV-GENOSSENSCHAFT G. M. B. H.

Presejo kaj eldonejo

Laŭ plej moderna stilo estas liverataj:
 GAZETOJ // ĴURNALOJ
 VERKOJ // KATALOGOJ
 BROŝUROJ // AFIŝOJ
 en ĉiuj eŭrop. lingvoj
ESPERANTO-FAKO
 Petu oferton k. katalogon

LIBROBINDEJO

LEIPZIG-CO.
 ELISENSTR. 163
 TELEFON 35 622

Menu la kolekton de liberpensaj gazetoj

(ĉirkaŭ 35 diversaj gazetoj).

Havebla ĉe la Ligo. Prezo: Por Germanio kaj Aŭstrio gm. 4.—, aliaj landoj gm. 5.— Poŝtelspezoj ne estas kalkulataj

ALFRED REHTZ LA VERDA STELO

Versoj (germanlingve)
 Prezo 0.50 mk. g.

La konata poeto prikantas en sia nova versaro la Esperanton. Estas certe la unua fojo, ke germana poeto varbas tiamaniere por Esp-o. La Esperantomondo akceptis la broŝuron ĝoje. Rehtz pruvas al la kontraŭuloj kaj indiferentuloj de la mondhelpingvo kun akra logiko, la nepra neceso de Esp-o. Bonega rimedo plibeligi esp-ajn solenojn kaj propagandvesperojn.

Ĉiu Esperantisto devas legi

Kion vualas la Biblio?
 nun presita broŝure.

Prezo: 15 pfenigoj, Angle 2 d., France 1 fr. kaj aliaj landoj samvalore.

Havebla ĉe:

Kurt Hubricht, Mariannenstrasse 22, Leipzig-Neustadt.

NOVAJ TEMPOJ

Internacia pedagogia revuo por la nova lernejo

Oficiala organo de TAGE

Tutmonda Asocio de Geinstruistoj Esperantistoj

Specimeno kostas 0.25 mk. g.

Menu ĉe:

M. Goldberg, Klemmstr. 14 p., Leipzig - Connewitz (Germanio).

Sendiuloj en Minsk

petas de ĉiulandaj kamaradoj, por sendiula ekspozicio ĉe centra klubo je la nomo K. Marks, alsendon de materialo: sendiula, liberpensula, naci- kaj esperantlingvaj gazetoj kaj ĵurnaloj. * Adresu al:

Minsk, Poŝtkesto 33, Agentejo "Esperanto" por Ŝukeviĉ-Tretjakov